

Laki

jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan kuluttajille myytäväksi tarkoitettujen jalkineiden pääasiallisissa ainesosissa käytettyjen materiaalien merkintöjä koskeviin vaatimuksiin sekä tiettyjen tekstiilikuitujen nimitysten ja niitä vastaavien tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen selosteiden ja merkintöjen käyttöä koskeviin vaatimuksiin.

Lailla pannaan täytäntöön kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen jalkineiden pääasiallisissa ainesosissa käytettäviä materiaaleja koskevia merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/11/EY, jäljempänä *jalkinemarkintädirektiivi*.

Tätä lakia sovelletaan jalkineisiin, jotka on varustettu pohjalla ja joiden tarkoituksena on suojata tai peittää jalkaa, sekä jalkinemarkintädirektiivin liitteen I kohdassa 1 tarkoitettuihin erikseen kaupan pidettäviin osiin. Lakia ei kuitenkaan sovelleta suojajalkineisiin, joista säädetään henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/425, käytettyihin jalkineisiin, lelumaisiin jalkineisiin eikä jalkineisiin, joita käsitellään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamennettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006.

Lailla annetaan tarkentavia säännöksiä tekstiilikuitujen nimityksistä ja niitä vastaavista tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen selosteista ja merkinnöistä sekä neuvoston direktiivin 73/44/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 96/73/EY ja 2008/121/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) N:o 1007/2011, jäljempänä *tekstiilimerkintäasetus*, ja markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2019/1020, jäljempänä *markkinavalvonta-asetus*.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Markkinavalvonnasta, markkinavalvonta-asetuksen 25—28 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta valvontaviranomaisten päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), jäljempänä *markkinavalvontalaki*.

Markkinavalvonnan, talouden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön sekä unionin markkinoille tulevien tuotteiden valvonnan puitteista säädetään markkinavalvonta-asetuksessa.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *valmistajalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnitteluttaa tai valmistuttaa tuotetta ja pitää sitä kaupan omalla nimellään tai tavaramerkillä;

2) *valtuutetulla edustajalla* Euroopan unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen valtuutus hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät valmistajalle asiaa koskevan Euroopan unionin lainsäädännön tai markkinavalvonta-asetuksen vaatimusten nojalla kuuluvien velvoitteiden osalta;

3) *maahantuojalla* Euroopan unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannelle maasta tuotavat tuotteet Euroopan unionin markkinoille;

4) *jakelijalla* muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai maahantuojaa, joka asettaa tuotteita saataville markkinoilla.

Tekstiilimerkintäasetusta sovellettaessa jakelija katsotaan valmistajaksi, jos jakelija saattaa tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään, kiinnittää selosteen itse tai muuttaa selosteen sisältöä.

2 luku

Merkintävelvollisuus sekä nimityksiä, selosteita ja merkintöjä koskevat vaatimukset

4 §

Jalkineiden pääasiallisia ainesosia koskevia merkintöjä koskevat vaatimukset

Jalkineiden pääasiallisia ainesosia koskevista merkinnöistä on käytävä ilmi materiaalitiedot jalkineen päällisestä, vuorista ja sisäpohjasta sekä ulkopohjasta. Jalkineiden rakenne on ilmoitettava joko kuvan tai tekstin avulla. Kuvissa tai teksteissä ilmoitettavien jalkineiden osien määritelmät ja kuvat ovat jalkinemarkintädirektiivin liitteen I kohdassa 1.

Materiaalimerkinnän on oltava jalkineiden osia esittävien kuvien vieressä. Materiaalien ja niitä vastaavien symbolien määritelmät on esitetty jalkinemarkintädirektiivin liitteen I kohdassa 2.

Materiaalista, jota on vähintään 80 prosenttia jalkineen päällisen, vuorin ja sisäpohjan pinnasta, ja jota on vähintään 80 prosenttia ulkopohjasta, on oltava merkintä. Jos mitään materiaalia ei ole vähintään 80 prosenttia, merkintä voi olla kahdesta jalkineen rakenteen pääasiallisesta materiaalista. Merkinnän on oltava jalkineessa. Laskettaessa jalkineen päällisessä käytettyjen materiaalien osuuksia huomioon ei oteta lisätarvikkeita ja vahvisteita.

Merkinnät voidaan tehdä painamalla, liimaamalla, kohokuvioimalla tai kiinnittämällä. Niiden on oltava selvästi havaittavissa eivätkä ne saa johtaa harhaan.

5 §

Jalkineiden pääasiallisia ainesosia koskevia merkintöjä koskevat kielivaatimukset

Jalkineiden pääasiallisissa ainesosissa käytettyjä materiaaleja koskevat merkinnät on laadittava suomen ja ruotsin kielellä.

6 §

Jalkineiden pääasiallisia ainesosia koskeva merkintävelvollisuus

Valmistajan tai valtuutetun edustajan, tai jollei tämä ole sijoittautunut Euroopan unioniin, maahantuojan on laadittava jalkineiden rakennetta ja materiaaleja koskevat 4 §:ssä tarkoitetut merkinnät ja noudatettava 5 §:ssä tarkoitettuja kielivaatimuksia. Merkinnän laatija vastaa merkinnän paikkansapitävyydestä.

Jakelijan on huolehdittava siitä, että tämän myymissä jalkineissa on 4 §:ssä säädettyt merkinnät, joissa on noudatettu 5 §:n kielivaatimuksia.

7 §

Tekstiilituotteita ja -kuituja koskevat vaatimukset

Tekstiilikuitujen nimityksistä ja merkintävaatimuksista, tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen seloste- ja merkintävaatimuksista sekä säännöistä tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen määrittämiseksi säädetään tekstiilimerkintäasetuksessa.

3 luku

Seuraamusmaksu

8 §

Seuraamusmaksu jalkinemarkintöjä koskevien vaatimusten rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä valmistajalle tai valtuutetulle edustajalle, tai jos valmistaja ei ole sijoittautunut Euroopan unioniin, maahantuojalle, joka ei noudata:

- 1) 4 §:n 1 momentissa säädettyjä jalkineiden materiaalitietojen ja jalkineiden rakenteen merkitsemistä koskevia vaatimuksia;
- 2) 4 §:n 2 momentissa säädettyjä jalkineiden materiaalimerkintöjen sijoittamista koskevia vaatimuksia;
- 3) 4 §:n 3 momentissa säädettyjä päällistä, vuoria ja sisäpohjaa sekä ulkopohjaa koskevia merkintävaatimuksia;
- 4) 4 §:n 4 momentissa säädettyjä merkintätapoja ja merkintöjen ulkonäköä sekä sisältöä koskevia vaatimuksia;
- 5) 5 §:ssä säädettyjä merkintöjä koskevia kielivaatimuksia.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä jakelijalle, joka ei huolehdi, että tämän myymissä jalkineissa on 4 ja 5 §:ssä säädettyt merkinnät.

9 §

Seuraamusmaksu tekstiilikuitujen nimityksiä sekä tekstiilituotteiden selosteita tai merkintöjä koskevien vaatimusten rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä valmistajalle, tai jos valmistaja ei ole sijoittautunut Euroopan unioniin, maahantuojalle, joka ei noudata tekstiilimerkintäasetuksen:

1) 5 artiklassa säädettyjä tekstiilikuitujen nimitysten käyttöä selosteissa ja merkinnöissä koskevia vaatimuksia;

2) 7 artiklassa säädettyjä puhtaiden tekstiilituotteiden selosteita tai merkintöjä koskevia vaatimuksia;

3) 8 artiklassa säädettyjä uudesta villasta valmistettujen tuotteiden selosteita tai merkintöjä koskevia vaatimuksia;

4) 9 artiklassa säädettyjä monikuituisten tekstiilituotteiden selosteita tai merkintöjä koskevia vaatimuksia;

5) 11 artiklassa säädettyjä moniosaisien tekstiilituotteiden selosteita tai merkintöjä koskevia vaatimuksia;

6) 12 artiklassa säädettyjä muuta kuin tekstiiliä olevien eläinperäisiä osia sisältävien tekstiilituotteiden selosteita tai merkintöjä koskevia vaatimuksia;

7) 13 artiklassa säädettyjä tekstiilimerkintäasetuksen liitteessä IV lueteltujen tekstiilituotteiden selosteita tai merkintöjä koskevia vaatimuksia;

8) 14 artiklassa säädettyjä selosteita tai merkintöjä koskevia vaatimuksia;

9) 15 artiklassa säädettyjä tekstiilituotteen varustamista selosteella ja merkinnällä koskevia vaatimuksia;

10) 16 artiklassa säädettyjä tekstiilikuitujen nimitysten ja kuitukoostumuskuvausten käyttöä koskevia vaatimuksia.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä jakelijalle, joka asettaessaan tekstiilituotteen saataville markkinoilla ei varmista, että tekstiilituotteessa on 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset täytävä seloste tai merkintä.

10 §

Seuraamusmaksun suuruus

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, ja sitä määrättäessä otetaan huomioon:

1) rikkomuksen laatu, laajuus, vakavuus ja kestoaika;

2) rikkomuksella saavutettu hyöty, jos tämä tieto on saatavilla;

3) valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan tai jakelijan toimet vahingon lieventämiseksi tai korjaamiseksi;

4) valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan tai jakelijan mahdolliset aiemmat tämän lain säännöksiin liittyvät rikkomukset.

Seuraamusmaksu voi olla vähintään 300 euroa ja enintään 3 000 euroa.

11 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee.

Seuraamusmaksua koskevassa asiassa ei saa seuraamusmaksun määräämiseksi luonnolliselle henkilölle käyttää hänen markkinavalvontalain 8 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamia tietoja, jotka on saatu asettamalla hänelle mainitun lain 28 §:n nojalla sakon uhka velvollisuuden täyttämiseksi.

12 §

Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos rikkomus on vähäinen tai seuraamusmaksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä, jos valmistaja, valtuutettu edustaja, maahan-tuoja tai jakelija on ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin rikkomuksen korjaamiseksi välittömästi sen havaitsemisen jälkeen eikä rikkomus ole vakava tai toistuva.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä myös, jos saman rikkomuksen johdosta on tuo-mittu uhkasakko maksettavaksi.

13 §

Suhde rikosoikeudelliseen käsittelyyn

Seuraamusmaksua ei saa määrätä sille, joka on epäiltynä samasta teosta esitutkinnassa, jonka osalta on vireillä samaa tekoa koskeva syyteharkinta tai joka on vastaajana tuomioistuimessa samaa tekoa koskevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei saa määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu rikosasiassa lainvoimainen tuomio.

Jos samasta teosta on vireillä seuraamusmaksun määräämistä koskeva asia tai se on lainvoi-maisesti ratkaistu, esitutkintaa ei saa aloittaa, kun epäiltynä on luonnollinen henkilö, syytettä luonnollista henkilöä vastaan ei saa nostaa eikä tuomiota rikosasiassa antaa.

14 §

Muutoksenhaku

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta sää-detään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa an-netussa laissa (808/2019).

15 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

4 luku

Voimaantulo

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 11 päivänä huhtikuuta 2022.

Tällä lailla kumotaan:

- 1) asetus kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen jalkineiden pääasiallisissa ainesosissa käytettäviä materiaaleja koskevista merkinnöistä (1147/1995);
- 2) valtioneuvoston asetus tekstiilikuitujen nimityksiä ja niitä vastaavia tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen selosteita ja merkintöjä koskevasta markkinavalvonnasta (298/2012).

Helsingissä 1.4.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Työministeri Tuula Haatainen